

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek JUDr. Anny Petruľákovovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **L.**, nar. X., H., zast. JUDr. J., advokátom, D., proti žalovanému: **JUDr. P.**, H., správca konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze“ IČO: X. S., o určenie pravosti pohľadávky 36 800 Sk s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5. februára 2008 č.k. 15 Cbi 54/2006-74 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5. februára 2008 č.k. 15 Cbi 54/2006-74 **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 9 450 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Podľa odôvodnenia rozsudku žalobca navrhol, aby súd určil, že jeho pohľadávka vo výške 36 800 Sk, ktorú prihlásil v konkurznom konaní úpadcu P. a správca konkurznej podstaty ju poprel na prieskumnom pojednávaní dňa 31.10.2005, je pohľadávkou nespornou. Uviedol, že bývalá správkyňa konkurznej podstaty poprela prihlásenú pohľadávkou žalobcu z dôvodu, že predstavuje majetkový podiel podielníka na majetku úpadcu a v súlade so zák. č. 600/1992 Z.z.

o cenných papieroch predstavuje cenný papier, nie pohľadávku vyplývajúcu zo záväzkovo právneho vzťahu dlžníka a veriteľa. Žalobca odvolaním sa na ust. § 13 ods. 2 a 3, § 17d ods. 3 a § 17g ods. 3 zák. č. 42/1992 Zb. tvrdí, že žalobca ako podielnik má postavenie veriteľa v konkurznom konaní.

Žalovaný tvrdí, že hodnota podielnických listov je majetkovým vkladom a tvorí základné imanie družstva podľa § 223 ods. 1 a 4 Obchodného zákonníka. V tomto prípade nejde o pohľadávku voči úpadcovi, ale o majetkový vklad do P.. Člen družstva neručí za záväzky družstva ale ako jeho člen nesie riziko, že hodnota vkladu mu nebude vrátená pri zániku družstva.

Na pojednávaní dňa 5.2.2008 žalovaný uviedol, že žalobca je členom transformovaného družstva úpadcu a preto nemá nárok na vyplatenie majetkového podielu. Predložil aj výpis zo zoznamu členov družstva, medzi ktorými je uvedený aj L. s členským vkladom 36 800 Sk.

Súd predovšetkým konštatoval, že žalobca podal žalobu faxovým podaním na Krajský súd v Košiciach zo dňa 15.12.2006, pričom posledný deň tejto lehoty 31 dní od 14.11.2006 bol 15.12.2006. Žalobca podal predmetnú žalobu 15.12.2006 faxovým podaním. Toto faxové podanie však nedoplnil do troch dní v zmysle § 42 ods. 1 O.s.p., ale doplnil ho riadnym písomným podaním, ktoré bolo doručené súdu až 21.12.2006 a vzhľadom na ust. § 42 ods. 1 O.s.p. teda súd nemohol prihliadať na faxové podanie a musel považovať za riadne podanie žaloby iba doručovanú poštou a konštatovať, že bola podaná 21.12.2006, po uplynutí 31-dňovej prekluzívnej lehoty, ktorá začala plynúť nasledujúci deň po oboznámení popretia pohľadávky žalobcovi 14.11.2006 teda 15.11.2006 a uplynula 15.12.2006 – piatok. Na túto preklúziu práva súd prihliada zo zákona aj bez námietky účastníka konania a znamená to, že prekludované uplatnené právo nemožno v občianskom súdnom konaní podľa § 583 Obč. zák. priznať a je dôvodom na zamietnutie žaloby.

Napriek tomuto zisteniu súd posudzoval, či pohľadávka žalobcu titulom majetkového podielu je oprávnená.. Z výpovede žalovaného a z výpisu zoznamu členov transformovaného družstva úpadcu vyplýva, že žalobca je členom transformovaného družstva úpadcu. Z písomného vyjadrenia žalovaného z 23.10.2007 vyplýva, že žalobca bol členom družstva a bol v družstve aj v pracovnom pomere do 1.4.2004, kedy s ním bol ukončený pracovný pomer výpoveďou zo strany zamestnávateľa. Tvrdenie žalobcu, že skončením pracovného pomeru 1.4.2004 prestal byť žalobca členom úpadcu a bol iba podielnikom, súd neakceptoval, pretože u úpadcu podľa stanov nebol podmienkou členstva aj pracovný pomer podľa § 227 ods. 3 Obchodného zákonníka a preto nezaniklo členstvo skončením pracovného pomeru.

Vzhľadom na to, že ust. § 13 ods. 2 a 3 zák. č. 42/1992 Zb. neustanovuje družstvu povinnosť vydať majetkový podiel osobám, ktoré sa stanú účastníkom právnickej osoby podľa transformačného projektu. V konaní nebolo sporné, že žalobca sa stal účastníkom právnickej osoby, teda členom družstva úpadcu podľa transformačného projektu. Preto žalobcovi nevzniklo právo na vyplatenie majetkového podielu.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pretože úspešný žalovaný náhradu trov konania nežiadal.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a tvrdí, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym zisteniam, nezistil úplne skutkový stav, resp. postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ súd I. stupňa žalobu zamietol aj z dôvodu, že podľa jeho názoru ide o prekludovanú pohľadávku tvrdí, že originál faxového podania bol podaný na pošte dňa 18.12.2006, teda v lehote podľa § 42 ods. 1 O.s.p. a uvádza rozsudok Krajského súdu v Košiciach, ktorý uznal takto podaný originál žaloby za podaný včas.

Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby z dôvodu, že žalobcovi ako členovi družstva úpadcu podľa transformačného projektu nevzniklo právo na vyplatenie majetkového podielu tvrdí, že toto zdôvodnenie by obstálo len v prípade členov družstva – nepodielnikov a žalobca je podielnikom a to či bol alebo nebol členom družstva je vedľajšie.

Upriamil pozornosť tiež na morálnoprávny problém jeho otcovi bol de facto vyvlastnený jeho majetok v rámci kolektivizácie, úpadca mu mal vydať podľa § 17b ods. 2 zák. č. 42/1992 Zb. družstevný podielnický list, neurobil tak však pred vyhlásením konkurzu dňa 22.8.2005 a po ňom už ani nemohol.

Podľa jeho mienky vyhlásením konkurzu nastala fikcia podľa § 14 ods. 1 písm. g/ ZKV a v prípade, že odvolací súd nevyhoví jeho žalobe, došlo by k porušeniu ústavného práva na ochranu vlastníckeho práva garantovaného čl. 20 Ústavy SR a čl. I. o ochrane majetku Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Navrhol preto buď napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť alebo ho zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný v krátkom vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Odkazuje na svoje vyjadrenie v prvostupňovom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mu nemožno vyhovieť.

Z predloženého spisového materiálu a vyjadrení účastníkov na odvolacom pojednávaní odvolací súd zistil, že faxom podanou žalobou došlou súdu dňa 15.12.2006 žalobca požiadal

o určenie pravosti, poradia a výšky prihlásenej pohľadávky vo výške 36 800 Sk v konkurznom konaní č. 3 K/36/2005 ako pohľadávky I. triedy v súlade s § 32 ZKV.

Odvolávajúc sa na ust. § 13 ods. 2, 17a ods. 1, § 17g ods. 1,3, § 17b ods. 1,2 § 33c ods. 1,5 a najmä § 17d ods. 3 ako aj § 17 ods. 3 zák. č. 42/1992 Zb. uvádza, že žalovaný nedôvodne poprel jeho pohľadávku a tvrdí, že podielnik má v konkurznom konaní postavenie veriteľa, čo sa vzťahuje rovnako na podielnikov členov družstva ako i na podielnikov nečlenov družstva.

Súd I. stupňa odôvodnil žalobcu zamietajúci výrok napadnutého rozsudku o dva základné dôvody. Jednak o zistenie, že žalobca podal incidenčnú žalobu po uplynutí lehoty na jej podanie pretože síce včas faxom podanú žalobu v lehote stanovenej v § 42 O.s.p. nedoplnil, čo značí, že súd smel podľa § 42 ods. 1 tretia veta O.s.p. na faxové podanie žaloby prihliadnúť a jednak o zistenie, že žalobca bol členom družstva a ako takému nevznikla voči družstvu povinnosť vydať mu majetkový podiel, pričom súd vychádzal z ust. § 13 od. 2,3, zák. č. 42/1992 Zb.

Odvolací súd sa výrokom súdu I. stupňa v napadnutom rozsudku i jeho odôvodnením plne stotožnil.

Pokiaľ ide o neúčinnosť faxového podania žaloby tým, že toto podanie nebolo doplnené v súlade s ust. § 42 ods. 1 O.s.p. v lehote ním stanovenej, odvolací súd si neosvojil žalobcov názor, že lehota troch dní stanovená v tomto ustanovení je lehotou, na ktorú sa vzťahujú ust. § 55 až 58 O.s.p.

Ust. § 42 O.s.p. totiž upravuje spôsob, akým môžu účastníci urobiť svoje podanie, teda lehoty na ich podanie upravené v iných zákonných ustanoveniach ostávajú a musia pokiaľ možno ostať zachované a dodržané.

Podľa § 42 ods. 1 druhá veta O.s.p. podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní, podanierobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že sa v ňom ustanovuje osobitná lehota 3 dní o ktorú sa v podstate predlžuje normálna lehota na podanie návrhu vo veci samej. Jej účelom je verifikácia telegraficky alebo telefaxom urobeného podania. Podľa názoru odvolacieho súdu by interpretácia tohto ustanovenia zastávaná odvolateľom nedôvodne predlžovala zákonnú lehotu na doplnenie žaloby podanej faxom a tým aj oddŕaľovala prejednanie veci.

Pokiaľ ide o záver súdu I. stupňa, podľa ktorého pohľadávka žalobcu titulom majetkového podielu nie je oprávnená preto, lebo ako členovi družstva úpadcu nevznikla tomuto družstvu podľa § 13 ods. 2,3, zák. č. 42/1992 Zb. povinnosť vydať majetkový podiel je tento záver správny. Jeho správnosť potvrdzuje aj žalobca, keď sa v súvislosti s apelovaním na morálno-právny problém veci odvoláva na ust. § 17b ods. 2 zák. č. 42/1992 Zb.

Podľa tohto ustanovenia družstvo je povinné vydať podielnicke listy oprávneným osobám uvedeným v zozname podľa ods. 1 za podmienok ustanovených týmto zákonom najneskôr do 30. júna 1996.

Avšak odsek 3 prvá veta tohto paragrafu ustanovuje, že družstvo nie je povinné vydať podielnicke listy takej oprávnenej osobe, ktorá má majetkový podiel určený za pôdu podľa § 17 písm. a/ alebo podľa osobitného predpisu /poznámka 12f sa odvoláva na nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 97/1992 Zb., ktorým sa upravujú niektoré otázky náhrad podľa zák. č. 229/1991 Zb o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 20/1993 Z.z.) s použitím normatívu a ktorá pritom vlastníctvo tejto pôdy družstvu nepreukázala v lehote ustanovenej osobitným predpisom.

Podľa citovaného ustanovenia teda ak ho aplikujeme na sporný prípad, mal žalobca preukázať vlastníctvo tejto pôdy družstvu ak mala družstvu vzniknúť zákonná povinnosť vydať mu podielnicke list v zmysle §17b ods. 2 cit. zák., čo žalobca ani v odvolaní netvrdí a teda ani nepreukazuje.

Odvolačí súd tiež považuje za potrebné reagovať na žalobcovo vyjadrenie v odvolaní podľa ktorého mu postupom súdu 1. stupňa bola odňatá možnosť konať pred súdom a označiť toto vyjadrenie ničím nespresnené za neopodstatnené a prinajmenšom nemiestne.

Odvolačí súd konštatoval, že súd 1. stupňa konal v súlade s ust. § 6 O.s.p.

Dňa 21.5.2007 prevzal žalobcov právny zástupca vyjadrenie žalovaného k veci zo dňa 17.5.2007 s tým, aby k nemu zaujal stanovisko v lehote 15 dní.

Dňa 27.7.2007 prevzal žalobcov právny zástupca urgenciu splnenia tejto výzvy s tým, aby súčasne súdu zaslal listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva vo svojom návrhu. Lehota bola 15 dní.

Dňa 1.10.2007 prevzal žalobcov právny zástupca urgenciu splnenia tejto výzvy v lehote 10 dní.

Vyjadrenie žalobcu došlo súdu 1. stupňa 23.10.2007.

Predvolanie na pojednávanie nariadené na 5.2.2008 prevzal žalobca dňa 18.1.2008 a jeho právny zástupca v ten istý deň.

Podaním došlým súdu dňa 20.1.2008 právny zástupca žalobcu ospravedlnil neúčast' svojho klienta na tomto pojednávaní jeho pracovnoprávnymi povinnosťami a svoje kolíziou termínu pojednávania a požiadal z dôvodu racionálnosti a hospodárnosti konania pojednávať bez ich prítomnosti, plne sa pridržiaval svojho žalobného návrhu zo dňa 12.12.2006 ako aj svojho vyjadrenia na vyjadrenie žalovaného zo dňa 23.10.2007 a žiadal žalobe vyhovieť a priznať mu

náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, ktoré vyčíslil sumou 7 110,50 Sk.

Na pojednávaní dňa 5.2.2008 vyniesol súd I. stupňa aj napadnutý rozsudok.

Pokiaľ teda odvolateľ označil tento postup súdu I. stupňa za odnímajúci mu možnosť konať pred súdom, označil ho za taký v rozpore so skutočnosťou.

Na tomto základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Úspešnému žalovanému vzniklo podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný si uplatnil náhradu nutných nákladov vo výške 9 450 Sk, ktoré predstavujú cestovné motorovým vozidlom, stravné a náhrada parkovného.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 17. júla 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

